

ПРОТОКОЛ
громадських слухань
з розгляду питань підняття рівня Олександрівського водосховища до позначки 20,7м
та обговорення матеріалів з оцінки впливів цієї діяльності на навколишнє
середовище

с. Прибужжя

22 квітня 2017 року

Місце проведення: с. Прибужжя Доманівського району Миколаївської області, Будинок культури

Час проведення: початок – 14:00, завершення – 17:00.

Кількість зареєстрованих учасників: 59 осіб.

Головуючий – Матющенко В.В., сільський голова

Секретарі:

– **Найдьонова Н.М.,** жителька с. Прибужжя

– **Пелюх О.О.,** начальник управління інформації та громадських зв'язків ЮУАЕС

Представники ВП «Южно-Українська АЕС» НАЕК «Енергоатом» (замовник проекту):

Фомін Ю.К., заступник генерального директора з капітального будівництва - голова делегації;

Авраменко В.А., заступник генерального директора з кадрів і соціального розвитку;

Панін І.Д., головний інспектор;

Вірич П.М., начальник управління капітального будівництва;

Смірнов О.О., начальник юридичного управління;

Москаленко М.М. заступник директора Каскаду ГЕС-ГАЕС;

Гнезділов А.Д., заступник начальника цеху з експлуатації водосховищ Каскаду ГЕС-ГАЕС

Пермяков О.А., заступник начальника цеху радіаційної безпеки;

Буйновська Н.А., начальник відділу охорони навколишнього середовища;

Хмілевська Г.В., начальник відділу охорони здоров'я;

Коріков О.М., заступник начальника управління капітального будівництва;

Пелюх О.О., начальник управління інформації та громадських зв'язків;

Савастру А.В., заступник генерального директора з економіки та фінансів.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ ГРОМАДСЬКИХ СЛУХАНЬ

1. Відкриття громадських слухань.

*Вступне слово голови с.Прибужжя, погодження з аудиторією кандидатур
головуючого та секретаря слухань*

- Матющенко В.В. – головуючий (3 хв.)

Прийняття порядку денного, представлення офіційних учасників громадських слухань

- Пелюх О.О. – секретар слухань (5 хв.)

2. Доповідь «Підняття рівня Олександрівського водосховища до проектної позначки 20,7м»

- Вірич П.М., начальник управління капітального будівництва ВП «ЮУАЕС» (20 хв.)

3. Обговорення питань підняття рівня Олександрівського водосховища до проектної позначки 20,7 м
 - виступи учасників слухань з обговорення – до 5 хв.,
 - відповіді – до 2 хв.,
 - доповнення, коментарі – до 2 хв.
4. Закриття громадських слухань.
 - Заключне слово головуючого*
 - Матющенко В.В. ~ 5 хв.

I СЛУХАЛИ: Відкриття громадських слухань.

ВИСТУПИЛИ:

- Зі вступним словом голова с. Прибужжя **Матющенко Віктор Володимирович**, який розпочав громадські слухання, зазначивши предмет слухань та запропонував на погодження з аудиторією кандидатури головуючого та секретаря слухань.
- Секретар слухань **Пелюх Олександр Олександрович** оголосив порядок денний та пропозиції щодо регламенту їх проведення, представив делегацію замовника проекту.

II СЛУХАЛИ: Доповідь «Підняття рівня Олександрівського водосховища до проектної позначки 20,7 м».

ВИСТУПИВ: Начальник управління капітального будівництва ВП ЮУАЕС **Вірич Павло Михайлович** з доповіддю «Підняття рівня Олександрівського водосховища до проектної позначки 20,7м», в якій розглянуто зміст проекту, обґрунтування його необхідності, можливі негативні впливи його реалізації на стан довкілля та заходи щодо запобігання такому впливу та/або його зменшення.

III СЛУХАЛИ: Обговорення питань підняття рівня Олександрівського водосховища до проектної позначки 20,7 м

ВИСТУПИЛИ:

- Голова Вознесенської екологічної асоціації «Зелений світ» **Колесніков С.Т.**, порушивши питання:
 - про наявність погодження Міністерством екології проекту підвищення рівня Олександрівського водосховища (ОВ) до позначки 20,7 м;
 - про відсутність потреб Миколаївської області в підвищенні рівня ОВ і, натомість, наявність таких потреб у ЮУАЕС;
 - про зарегульованість річки, і необхідність пошуку альтернативних варіантів забезпечення потреб ЮУАЕС у воді;
 - про підвищений рівень Вознесенська в області по онкозахворюванням, і найвищий по смертності дітей та дорослих, які він пов'язує з діяльністю ЮУАЕС.
- **Вірич П.М.** надав роз'яснення, що в його доповіді мова йшла про комплексну державну екологічну експертизу, яку пройшов проект завершення будівництва Ташлицької ГАЕС в 1989 році. Перший варіант висновків її дозволив підняти рівень до 16 м. Другий варіант щодо подальшого підняття рівня вимагав відповідних рішень місцевих органів самоврядування. Був розроблений звіт ОВНС, матеріали якого винесені на громадське обговорення. За результатами громадських обговорень буде створено додатковий до ОВНС том, до якого увійдуть всі матеріали обговорення: порушені питання, зауваження та пропозиції. І тільки після цього ці два томи будуть подаватись на проходження державної екологічної експертизи.

Щодо рівня ОБ, то 16,9 м є достатнім для роботи 6 агрегатів ТГАЕС і для поповнення безповоротних втрат води в Ташлицькому водосховищі, бризкальних басейнах та ін. В той же час, при рівні нижче 14,7 м ТГАЕС повинна бути зупинена. Тому сьогоднішня альтернатива - підвищення рівня ОБ до 20,7 м - дозволить збільшити корисну ємність його до 72,6 млн. м³, що дасть можливість використання для водогосподарських потреб Миколаївської області 46,1 млн. м³ води.

- Начальник відділу охорони здоров'я ЮУАЕС **Хмільевська Г.В.** навела статистичні данні щодо рівнів онкозахворювань та смертності в Вознесенську, в Миколаївській області та по Україні, що спростовують висновки про підвищені рівні їх у Вознесенську в порівнянні з областю та Україною в цілому, та не дозволяють виявити вплив АЕС на ці показники.
- **Власюк В.Д.** висловив сумніви щодо відповідності громадських слухань, що проводяться, чинному законодавству, зокрема статті 13 Закону України «Про місцеве самоврядування».
- Начальник юридичного управління ЮУАЕС **Смірнов О.О.** роз'яснив, що проведення громадських слухань є вимогою не тільки українських нормативно-правових актів, але й міжнародних зобов'язань України, оскільки громадськість повинна мати доступ до інформації у сфері довкілля. Згідно Постанові Кабінету Міністрів №771 від 29.06.2011р. під час громадських слухань не приймається ніяких рішень. На слуханнях громадськість інформується про плановану діяльність, її вплив на довкілля та заходи його зменшення, надаються відповіді на запитання та пропозицій учасників слухань.
- **Куземко А.А.**, заступник голови НЕЦУ, висловила занепокоєння двома питаннями:
 - звідки в сучасних умовах буде братись така значна кількість води для акумуляції її в водосховищі;
 - оскільки Україна взяла на себе зобов'язання створення смарагдової мережі, території європейського значення, а «Гранітно-степове Побужжя», і «Бузький Гард» увійдуть як її об'єкти, то чи не відбудеться порушень цих зобов'язань при підвищенні рівня ОБ.
- **Вірич П.М.** пояснив, що річку для цього перекривати ніяк не передбачається. Наповнення водосховища здійснюватиметься виключно під час паводку - весною, коли сходить сніг, або коли йдуть дощі. Якщо в цьому році витрати склали 140 м³/с, то з цієї кількості 40 м³/с можна взяти на заповнення, а 100 м³/с пропустити. Після Олександрівського гідровузла по берегу Бугу нижче позначки 20,7 м парків нема. Там земля ЮУАЕС, крім хвостовій частині. Про хвостову частину питання буде вирішуватись у законному порядку.
- **Смірнов О.О.** доповнив, що в разі потреби виключення земель із природно-заповідного фонду відбувається в тому ж порядку, в якому відбувалося їх включення. Тобто через ті ж висновки Академії наук, інститутів охорони природи, через Міністерство охорони природи, з залученням Кабінету Міністрів і навіть Верховної Ради в деяких випадках. І це обов'язково буде дотримано. Ніякі міжнародні зобов'язання порушені не будуть, і національне законодавство також.
- Жителька с. Прибужжя **Тиха Л.Н.** задала питання щодо причин зникнення влітку в деяких сільських колодязях води.
- **Вірич П.М.** відповів, що це явище ніяк не пов'язане з підняттям рівня водосховища. Зниження ґрунтових вод є сьогодні хворобою всього півдня України, що скоріш за все може пояснюватись глобальним потеплінням, яке зараз спостерігається.

- **Деркач О.М.**, директор Регіонального ландшафтного парку «Тилігульський», висловив свою позицію, що через дефіцит прісної води подальше зарегулювання ріки Південний Буг та збільшення обсягів використання води на технологічні цілі атомної станції та гідроенергетики за проектами 70-х років є недопустимим. Альтернативою є як енергозбереження, так і інші шляхи навантаження мереж в нічні часи (наприклад, зарядка електромобілів).
На його думку, нема ніякої гарантії, що збільшення водосховище в 3,5 рази не приведе до суттєвого підтоплення земель, виникнення зсувів, техногенна карстів, ерозії земель, а сейсмічність ділянки збільшиться на 1- 2 бали.
- **Вірич П.М.** зазначив, що ОВ відноситься до малих, а підвищення сейсмоактивності території стосується великих водосховищ. Крім того, в проекті Ташлика існує система сейсмологічного моніторингу, що розташована в 30-км зоні, за допомогою якої вже 10 років ведуться спостереження за сейсмоактивністю.
- **Кривець А.**, член земельної екологічної комісії сільської ради с. Прибужжя, порушив питання про соціально-економічні компенсації населенню на території впливу проекту.
- **Вірич П.М.** надав роз'яснення, що на державному рівні вперше в состав проекту будови Ташлицької ГАЕС були включені кошти на вирішення соціальних і екологічних проблем. На всю територію, яка пізнає вплив, ці кошти становили 316 млн. грн., з яких на період підготовки та пуску 1-го і 2-го агрегату Ташлицької ГАЕС було витрачено 156 млн. За наданням сільських, районних рад, обласної ради був сформульований перелік заходів, затверджений на сесії обласних депутатів, за яким здійснюється фінансування.
- Заступник директора Каскада ГЕС-ГАЕС **Москаленко М.М.** доповнив, що на вирішення соціальних проблем йшли 10% від будови Ташлицької ГАЕС. Найбільшу кількість, 28,5 млн. грн., було направлено до Доманівського району. І навіть на будинок культури, де ми знаходимося – 1 млн. 200 тис. грн. з Ташлицьких коштів. Крім того, кожного року в зоні спостереження виділяється ще 1% коштів товарної продукції для вирішення соціальних проблем, починаючи з 2010 року.
- **Онівенко О.В.** поцікавився, яким чином вирішити питання, щоб кошти, які направляються по програмі Ташлицької ГАЕС, потрапляли безпосередньо на ті території, які від цієї діяльності страждають.
- **Москаленко М.М.** пояснив, що кошти, які йдуть на районну раду, розподіляються депутатами районної ради. І ваші депутати районної ради мають впливати на розподіл цих коштів. Крім того, в сільській раді повинні бути проекти освоєння цих коштів. Тому що районна рада виділяє кошти під конкретні проекти.
- Заступник генерального директора з кадрів і соціального розвитку ЮУАЕС **Авраменко В.А.** доповнив, що зміна існуючого порядку розподілу коштів вимагає відповідних рішень на високому рівні - на рівні уряду.
- Заступник генерального директора з економіки та фінансів Южно-Українського енергокомплексу **Савастру А.В.** підкреслила, що проблеми громади Прибужжя, їх інтереси (дороги, вода та ін.) вбачаються найбільш важливими питаннями на цих слуханнях. Теж саме, які проекти є, що може бути включено в рішення безпосередньо саме по Каскаду і Ташлику. І про це має вестися розмова в першу чергу.
- Житель с Прибужжя **Коноваленко В.В.** порушив ряд питань, пов'язаних з реалізацією проекту, важливих для місцевого населення: необхідність системи аварійного

оповіщення при нештатних ситуаціях на греблі (сейсмічних, терористичних актах...), створення нових робочих місць для місцевого населення на ГЕС-ГАЕС і в Южноукраїнську та відкриття транспортного маршруту для цього.

В обговоренні також прийняли участь: **Буйновська Н.А., Власюк В.Д., Гнезділов А.Д., Касімов М.П., Коломієць Г.В., Коріков О.М., Мойсиєнко І.І., Некрасова О.Д., Питомець В.П., Топузанова Н.І., Федоренко В.П.**

IV СЛУХАЛИ: Закриття громадських слухань.

ВИСТУПИВ: з заключним словом головуєчий громадських слухань, голова с. Прибужжя **Матющенко В.В.**, який, зробивши огляд розподілу коштів, що були виділені на соціально-економічну компенсацію ризиків по проекту за останні роки, відзначив недосконалість існуючої системи розподілу. Він нагадав про прийняту раніше резолюцію громадських обговорень, в якій визначалось, що учасники громадських обговорень не заперечують щодо підвищення нормального підпірного рівня Олександрівського водосховище на річці Південний Буг до позначки 20,7 м за умови розроблення постійно діючої програми для виконання соціальних та екологічних заходів безпосередньо на тих прилеглих територіях, де визнана можливість впливу.

Вбачається за доцільне створити комісію з представників громадськості прилеглих територій, спеціалістів, економістів та представників громадських організацій, яка б розробила цю програму. Для програми повинна бути чітко визначена зона впливу, як 30-км зона спостереження ЮУАЕС, і чітко визначатись, які кошти виділятимуться на кожний наступний рік, щоб під ці кошти могли бути розроблені проекти.

Головуючий громадських слухань,
Голова с. Прибужжя

Матющенко В.В.

Секретар громадських слухань

Найдьонова Н.М.

Секретар громадських слухань

Пелюх О.О.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ
ЦЕНТР УКРАЇНИ

вул. Саксаганського, 52-А, м. Київ, 01033
Тел.: (044) 238-6260, факс: (044) 238-6259
ecsu@necsu.org.ua www.necsu.org.ua

№ 123-1/74

27.04.2017

Голові

громадських слухань з розгляду питань
підняти рівня Олександрівського
водосховища до позначки 20,7 м та
обговорення матеріалів з оцінки впливів
цієї діяльності на навколишнє
середовище
с. Прибужжя, 22 квітня 2017 р.

Громадянин с. Прибужжя

Копія: Комітету Верховної Ради України
з питань екологічної політики,
природокористування та ліквідації
наслідків Чорнобильської катастрофи
Комітету Верховної Ради України з
питань промислової політики та
підприємництва

Звернення

Шановний пане Голово, шановні громадяни с. Прибужжя!

Звертаємось до Вас від імені Всеукраїнської громадської організації
Національного екологічного центру України

Запланований підйом рівня Олександрівського водосховища та
збільшення незворотних втрат води Південного Бугу неприпустимий в умовах
сучасного стану річки та змін клімату. Такі дії несуть небезпеку не лише для
місцевих громад, а, більшою мірою, для громад вздовж всього Південного Бугу,
починаючи від м. Южноукраїнськ і до Чорного моря.

В результаті підйому рівня води буде знищено, фактично, останній
природний ландшафт Запорозької Січі. Це питання, яке стосується усіх
громадян України, і неможна перекладати його вирішення на місцеві громади.

В результаті підйому рівня води буде остаточно знищено цінніші види
риб, завдяки яким місцеві жителі витримували часи голодоморів. Зараз це
остання домівка цих видів риби у світі, і Україна взяла на себе зобов'язання
зберегти їх для світової спільноти. Зробити це в існуючих умовах неможливо.

Підйом води знищує ключові заповідні ділянки – пороги, острови та низькі частини каньйону, які знаходяться під охороною законодавства України та Європи, і не можуть бути замінені іншими ділянками, бо інших не існує.

Сьогодні від Вас залежить подальший розвиток подій. Просимо Вас зважити Ваше рішення, а також звернутись до Уряду з вимогою провести громадські обговорення підняття рівня Олександрівського водосховища на загальнодержавному рівні: із залученням громадськості і вчених з усієї України.

З повагою,

Голова НЕНУ,
завідувач лабораторії екобезпеки,
лауреат Державної премії України
в галузі науки і техніки,
професор кафедри екології НАУ, д.б.н.

Ярослав Мозуч